

KURITEGEVUSE SEISUND, DÜNAAMIKA, TASE JA STRUKTUUR EESTIS AASTATEL 1944–1989

Ando Leps

Filosoofilises plaanis olemise ehk empiiria tasemel väljendub kuritegevus üksikute kuritegude kogumina. Seega kõik kuriteod suhtuvad üksteisesse kui võrdsed suurused, millel ei ole oma nime, erisugust raskusastet jne., olgu tegemist tahtliku tapmise või laimuga. Nõnda hinnatakse kuritegevuse seisundit kogu maailmas. Kuna kuritegevus on ühiskonnas toimuvate vastuoluliste protsesside üks osa ja samas ka nende väga tundlik indikaator, siis tema empiirilisel ehk olemise tasandil uurimisel on suur tähtsus.

Artikli ülesanded on järgmised.

1. Analüüsida Eesti kuritegevuse seisundit, taset, dünaamikat ja struktuuri alates 1944. aastast miilitsa- ja prokuratuuriorganites registreeritud kuritegude põhjal. Kuna meil on olnud tegemist kompartei vägivalzarežiimiga, siis tuleb tähelepanu pöörata kuritegevuse seisundile ja dünaamikale ka erinevate riigijuhtide valitsemise ajal.

2. Näidata kuritegude kontrollgrupi abil, mille latentsus on lähedane ühele (tahtlik tapmine koos katsega, üliraske kehavigastus, vägistamine koos katsega ja röövimine*, kuritegevuse enam-vähem tegelikku dünaamikat alates 1961. aastast.

3. Püüda taastada kuritegevuse enam-vähem tegelikku mahtu Põhjamaade, eriti aga Soome (Eestile kõige lähema kultuuritüübiga ühiskonna) kuritegevuse struktuurist lähtudes.

Artiklis käsitletakse kuritegevuse statistikat alates 1944. aasta sügisest [1]. Olgugi et andmed ei ole mitmesugusel põhjusel (seadusandluse ja arvestussüsteemide puudulikkus ja muudatused jne.) täiesti võrreldavad (ei ole ju ükski statistika päris õige), annab ta meile küllalt tõepärase pildi Eesti kuritegevuse seisundist, tasemest,

* Kuritegevuse dünaamika tõepärasust püüame kontrollida nn. kuritegude kontrollgrupi kaudu, st. ühe teise kuritegevuskõvera abil, mille moodustavadki eelnimetatud väikese latentsusega kuriteod. Süinkohal olgu öeldud, et Eesti NSV KrK §115 lg. 1 tunnustel toimepandud vägistamine ei peaks kuuluma vaadeldava kuritegude grupi koosseisu, kuna selle kuriteo liigi latentsus on küllalt suur. Kuid meil puudub eraldi statistika nimetatud kuritegude kohta, siis ka Eesti NSV KrK §115 lg. 1 tunnustel ettenähtud kuriteod on vaadeldud vägistamise ja vägistamiskatse all. Mitme nõukogu-de kriminoloogi (G. Minkovski jt.) arvates peaks kuritegevuse dünaamika kontrollgrupiks olema just ülalmainitud kuriteoliikide summa.

struktuurist ja dünaamikast vaadeldaval perioodil.

Pärast sõda, aastatel 1946–1950 oli kuritegevuse tase kõrge, mida põhjustas eesti rahvale võõra, st. sotsialistlike tootmissuhete vägivaldne kehtestamine (tööstuse, kaubanduse, põllumajanduse riigistamine), sõjajärgne majanduslaos, Nõukogude Liidus väga sageli siia nälja eest põgenenud inimesed. Et see tõesti oli nii, seda kinnitab ka tahtlike tapmistega ning tapmiskatsete ja röövimiste ning avalike varguste suur esinemissagedus. Ajavahemikul 1951–1955 kuritegevus langes, järgnevatel perioodidel on see aga järjekindlalt tõusnud.

Vahetult pärast sõda oli kuritegevuse tase kõrgeim 1947. aastal, mil registreeriti 9922 kuritegu.* Järgnevatel aastatel kuritegevus langes. Küllalt järsk langus toimus 1954. aastal, võrreldes eelmise 1953. aastaga. Ei ole liigne märkida, et 1953. aasta märtsikuus suri hirmuvalitseja Stalin.

1956. aastal oli Hruštšov sunnitud "ajutiselt" tõstma liha ja piima hinda, mis arvatavasti mõjutas ka kuritegevuse kõverat. Kuritegevus tõusis 3680 kuriteolt 1955. aastal 5177 kuriteoni 1956. aastal ehk 34,1 %.

1964. aastal tuleb võimule Brežnev ja jääb sinna paarikümneks aastaks. On täiesti loomulik, et uue mehe võimuletulekuga pidi kuritegevus 1965. aastal langema, olgugi et ainult 42 kuriteo võrra. Ühtlasi oli Eestis kirjutamata seadus, et iga viisaastaku viimasele aastale järgneval aastal pidi kuritegevus langema, et oleks uhkem uude viisaastakusse minna. Nii on see ka olnud, välja arvatud 1966. aasta, mil kuritegevus tõusis 11 %.

Eestis iseloomustab 60. aastaid õiguskaitseorganites registreeritud kuritegude stabiilne esinemissagedus (ka kuritegevuse struktuuris ei olnud olulisi nihkeid, mis räägib sellest, et riigis toimunud sotsiaalmajanduslikud protsessid arenesid eriliste vastuoludeta. Kuid Nõukogude Liidus tõusis 60. aastatel kuritegevus umbes 1/5 võrra.**

70. aastatel tõuseb Eestis oluliselt kuritegevus, 1975. aastal 28,4 %. Tegelikult algas kuritegevuse suurenemine juba 1973. aastal, kui väikese latentsusega kuritegude arv tõusis 31,7 %. Järelikult pidi kuritegevus oluliselt tõusma juba 1973. aastal, kuid tõusis siis vaid 2,5 %. Nõukogude Liidus tõusis kuritegevus 1974. aastal 8,7 %,

* See tõttu, et kuni 1952. aastani registreeriti ainult kriminaaltoimikuid, siis kriminaaljälituses registreeritud kuritegude arvu aastate 1944–1951 kohta on artikli autor leidnud järgmise meetoodika alusel. Selleks oli valitud vaadeldavale perioodile lähim ajavahemik, aastad 1952–1956. Kriminaaljälituses oli sel perioodil registreeritud kuritegusid 1,7 korda rohkem kui kriminaaltoimikuid. Selle koefitsiendi alusel oli leitud ka kuritegude arv ajavahemikus 1944–1951 [1].

** Olgu märgitud, et alles alates 1961. aastast minnakse Nõukogude Liidus üle miilitsa- ja prokuratuuriorganite ühisele statistikale, mis hõlmab kõiki kuritegusid peale sõjaväeprokuratuuris ja julgeolekus registreeritud kuritegude, samuti erasüüdistuse asju kohtutes [2].

väikese latentsusega kuritegude arv aga 14,6 %. Seega toimus 70. aastate keskel riigi sotsiaal-majanduslikus elus järsk nihe halvemuse poole.

Järgmine arvestatav kuritegevuse kasv leidis aset 1980. aastal. Võrreldes 1979. aastaga kasvas kuritegude arv 8 546 kuriteolt 11 125 kuriteoni ehk 30,2 %. Lähtudes väikese latentsusega kuritegudest oleks kuritegevus pidanud kasvama juba 1978. aastal ja nimelt 1/5 võrra, kuid samal aastal kuritegevus koguni vähenes.

70. aastate teisel poolel püüti kuritegevuse kasvu pidurdada varguste ja huligaansuste mitteregistreerimisega, kuid aastatel 1979–1980 see enam ei õnnestu. Tõsi, 1981. aastal kuritegevus langeb. 1982. aastal püütakse aga kunstlikult hoida eelmise aasta taset, olgugi et kuritegevus oleks pidanud ca 10 % tõusma.

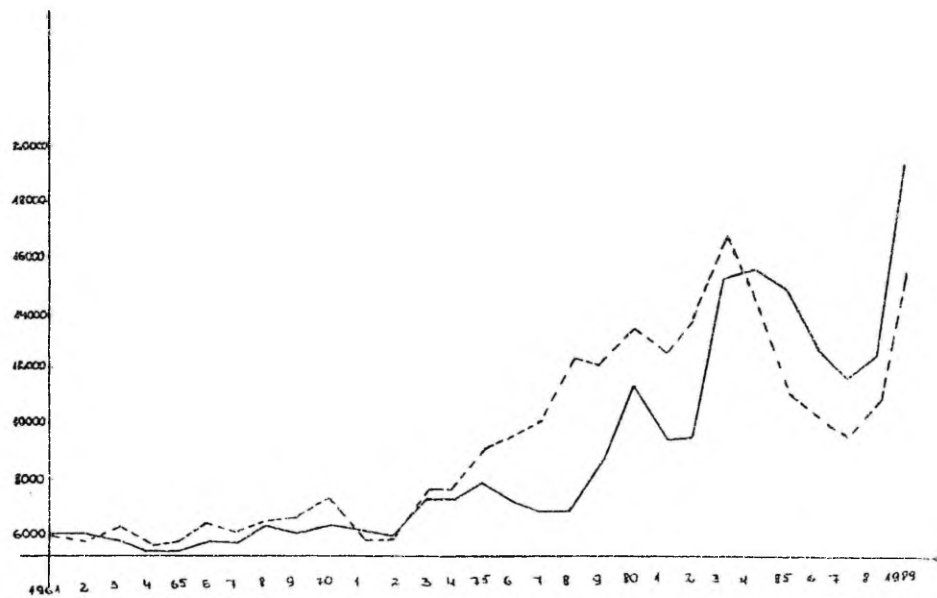
1982. aasta lõpus saab täis Brežnevi valitsemisaeg. Andropovi asumisega riigitööri juurde kaasneb ka kuritegevuse enneolematu kasv. Võrreldes 1982. aastaga kasvas kuritegevus 1983. aastal 63,7 % (Nõukogude Liidus 21,8 %). Niisugust kuritegevuse tõusu ei saa seletada üksnes sellega, et Andropov julgeoleku ülemana teadis täpselt, kuidas õiguskaitseorganid, eriti miilitsaorganid ei registreeri toimepandud kuritegusid, vaid kuritegevuse tõus oli tingitud peamiselt Brežnevi-aegsest nõukogude ühiskonna roiskumisest.

Kuritegevuse kasv jätkus veel ka 1984. aastal, millele 1984. aasta alguses võimule saanud Tšernenko ei jõudnud veel kätt ette panna, kuna ta suri juba 1985. aasta märtsis.

1985. aastast alates hakkab kuritegevus langema (Nõukogude Liidus 1986. aastast) ning kuritegevuse langus näib olevat tõene. Gorbatsõvi poolt 1985. aasta aprillipeenul avaldatud uutmisideedel oli kaalu ühiskonnaelu tervenemisel ja seda ei saa eitada. Sama aasta 1. juunist hakkas kehtima kurikuulus alkoholismivastane seadus, millel alguses oli teatud positiivne toime. Oluliselt vähenesid rasked isikuvastased kuriteod. Kuid kuritegevus tõusis jälle 1988. aastal. Eriti tõusid aga väikese latentsusega kuriteod (Eestis 12,9 % ja Nõukogude Liidus koguni 22,9 %).

Eriti suurelt tõusis kuritegevus aga 1989. aastal, 57,3 % (väikese latentsusega kuriteod 43,0 %, vargused koguni 76,0 %). Nõukogude Liidus kasvas samal aastal üldkuritegevus 31,8 % ja väikese latentsusega kuritegude arv 38,5 %. Mida tähendab kuritegevuse selline kasv? Loomulikult seda, et nii Nõukogude Liidus tervikuna kui ka tema regioonides jätkub kiires tempos sotsiaal-majanduslik allakäik, mida on võimalik pidurda ainult radikaalsete poliitiliste ja majanduslike ümberkorraldustega. Järelikult ei ole uutmine Nõukogude Liidus andnud tulemusi, mida loodeti. Kuid neid tulemusi ta ei saanudki anda, sest ilma käsumajandussüsteemi likvideerimiseta ei ole võimalik asju paremuse suunas muuta.

Kui Eestis toimepandud kuritegusid oleks õiguskaitseorganites,

Joonis. Registreeritud ja väikese latentsusega kuritegevuse seisund ja dünaamika: — miilitsa- ja prokuratuuriorganites registreeritud kuritegevus; - - - kuritegevuse kõver, lähtudes väikese latentsusega kuritegude seisundist ja dünaamikast.

eriti miilitsaorganites registreeritud õigemini, siis ei oleks 1989. aastal toiminud kuritegevuse tõus olnud nii suur.

80. aastatel püüab kompartei ladvik päästa Eesti sotsiaal-majanduslikku allakäiku nõiajahi pidamisega majandusjuhtidele. Nii tõusis aastatel 1981–1987 oluliselt majandussfääris väljaselgitatud kuritegude arv. Analoogiline kampaania võeti ette ka 60. aastatel, mil tugevdati võitlust huligaansusega, lootuses vähendada kuritegevust.

Kriminoloogias on üks keerulisemaid kuritegevuse hindamise probleeme. Kuna on teada, et kuriteoliikide latentsus on erinev, mis sõltub nii kannatanust endast kui ka õiguskaitseorganitest, siis on eriti raske kindlaks määrata kuritegevuse tegelikku mahtu sotsialismimaades, sest kompartei diktatuur on nendes riikides püüdnud igati ilustada kuritegevuse andmeid. Et kuritegevus on väga tõepärane indikaator poliitiliste, majanduslike ja sotsiaalsete protsesside hindamisel, siis olid sotsialismimaade kompartei juhid igati huvitatud kuritegevuse vähenemisest ja väikesest mahust, et näidata kogu maailmale sotsialistliku tootmisvormi eeliseid kapitalistliku tootmisvormi ees. Olgugi et ka sotsialistlikes riikides kuritegevus aasta-aastalt suurenes, püüti avalikkusele näidata andmete võltsimisega, et kuritegevus väheneb. Seega ei ole sotsialistlikes riikides kuritegude õiglase registreerimise küsimus niivõrd kriminoloogia valdkonda kuuluv kuivõrd just poliitiline probleem.

Kas ja kuidas on üldse võimalik hinnata kuritegevuse tegelikku mahtu? Kriminoloogide seas on levinud arvamused, et kuritegevuse struktuuri moodustavate kuriteoliikide vahel valitseb teatud proportsionaalsus. Kuna lõpuleviidud tahtlikku tapmist peetakse maailma õiguskirjanduses üheks kõige väiksema latentsusega kuriteoks, siis on eriti tähtis selle osa kuritegevuse struktuuris. Selle põhimõtte järgi peaks tahtlike tapmist arvu suurenemisega ka kuritegevuse kogumaht suurenema, ja vastupidi, tahtlike tapmist vähenemisega kuritegevuse kogumaht vähenema. Nimetatud seisukoha järgi on tahtlik tapmine kui kõige raskem kriminaalkuritegu kuritegevust moodustava püramiidi tipus, mis nagu haaraks endasse püramiidi moodustavad teised vähemohtlikud kuriteoliigid ja seepärast võib tahtlike tapmist esinemissagedus olla kogu kuritegevuse esindajaks [3, 4].* Sellele seisukohale on loomulikult vastuargumendiks see asjaolu, kas ühe kuriteoliigiga on ikkagi hõlmatud kogu kuritegevus tema kõikides erinevustes ja esinemisvormides? Arvatavasti jääb see probleem püsivalt vaieldavaks.

Kuid on ka päris selge, et tahtlike tapmist osa kuritegevuse

* Arvatavasti oleks süiski õigem lähtuda nn. väikese latentsusega kuritegude (tahtlik tapmine, üli raske kehavigastus, vägistamine, röövimine) summast, kuid võrreldavate andmete puudumise tõttu Põhjamaades me seda teha ei saa.

struktuuris ei ole ühesugune eri ühiskondlik-poliitilise süsteemiga riikides ning kultuuritüüpides. Näiteks Taanis, Norras, Rootsis ja Inglismaal on lõpuleviidud tahtlike tapmistega kuritegevuse struktuuris 0,01–0,03 %; Soomes, Prantsusmaal, SLV-s ja Kanadas 0,06–0,07 %; Itaalias, Jaapanis, USA-s, SDV-s ja Ungaris 0,12–0,25 %, Nõukogude Liidus, Eestis, Lätis ja Leedus 0,6–1,1 %.

Mida need arvud tähendavad? Esiteks seda, et vanades, suurte traditsioonidega demokraatlikes riikides on lõpuleviidud tahtlike tapmistega kuritegevuse struktuuris ca 5 korda väiksem kui Ida-Euroopa maades (ka Itaalias, Jaapanis ja USA-s) ning ca 20 korda madalam kui Nõukogude Liidus ja Baltikumis. Omakorda on Ida-Euroopa maades lõpuleviidud tahtlike tapmistega kuritegevuse struktuuris ca 5 korda madalam kui Nõukogude Liidus ja Baltikumis. Teiseks. Et uurida Eesti kuritegevuse enam-vähem tõelis- mahtu, on arvatavasti vaja analüüsida Põhjamaade kuritegevuse struktuuri. Seda just seepärast, et Põhjamaad ja Eesti on ajalooliselt olnud väga tihedalt seotud, mistõttu Põhjamaade ja Eesti, eriti aga Soome kultuuritüüp peaks olema oluliselt sarnane veel ka praegu, vaatamata vägivaldsetele muudatustele meie elus viimase poolsajandi vältel.

On teada, et kuritegevus on suunatud eelkõige omandisuhete vastu. Seega kuritegevus on hõlmatud peamiselt vargustega. Vargused moodustasid 1988. aastal Taani kuritegevusest 80,8 %, Norra kuritegevusest 76,5 %, Rootsi kuritegevusest 67,2 %, kuid Soome kuritegevusest vaid 47,3 %. See viib meid mõttele, et Taanis ja Norras, kus lõpuleviidud tahtlike tapmistega osatähtsus on Põhjamaade madalaim, varguste osakaal aga kõrgeim, registreeritakse kuritegusid Põhjamaades kõige täpsemalt. See on aga kõrge kultuuri tunnus.

Teiste Põhjamaadega võrreldes on Soome olukord siiski erinev. Suhteliselt kõrge on tahtlike tapmistega ja madal varguste osa kuritegevuse struktuuris. Sellest saab taha järelduse, et Soome ei ole veel nii kõrge kultuuritasemega maa, et võtaks väga täpselt arvele kuritegusid. Kuna Eestis on olukord veelgi halvem ja Soomega on meil siiski sarnasem kultuuritüüp kui teiste Põhjamaadega, siis me peame eelkõige võtma aluseks just Soome kriminaalregistratsiooni andmed. Lihtsa arvutuse tulemusena (tahtlike lõpuleviidud tapmistega osatähtsus kuritegevuses, ülekantuna Eestile) peaks Eestis olema kuritegevus 10 korda suurem kui ametlikus statistikas tegelikult on. Näiteks 1989. aastal peaks 19 141 kuriteo asemel olema registreeritud 191 410 kuritegu.

Võidakas väita, et seda on liiga palju. Ei ole. Näiteks vargused, eriti toiduainetetööstusest, kauplustest müüjate endi poolt, kus nende tagasihoidliku palga hulka oleks riik nagu arvestanud ka varguse, seab kõik asjad omale kohale. Me lähtusime veel küllalt tagasihoidlikust arvutustest, tegelik olukord on veelgi halvem.

Kuna sotsialistlik tootmisviis ei tekita tootjas huvi tootmise

vastu, siis kuritegevus, eriti aga riigi vara vargus, ongi sotsialistliku ühiskonna allakäigu üks põhiline tegur.

KIRJANDUS

1. Статистический справочник о структуре и динамике преступности, а также о некоторых демографических, социально-экономических и других факторах в Эстонской ССР / Сост. А.А. Лепс. Таллинн, 1976.
2. Лепс А. Влияние социально-демографических процессов на преступность (к проблеме разработки показателей). Таллинн, 1981. С. 24-28.
3. Leps A. Kuritegevus Eestis võrreldes teiste riikidega // Nõuk. Oigus. 1989. Nr. 2-3. Lk. 111-124.
4. Raska E. Mis kuritegevusega lahti on? // Eesti Jurist. 1990. Nr. 2. Lk. 112-117.
5. Leps A. Kuritegevus Balti liiduvabariikides. Tallinn, 1990. Lk. 13-25.
6. Статистические данные о преступности в стране / ГИЦ МВД СССР. М., 1989.
7. Yearbook of Nordic Statistics 1984... 1989/90 Stockholm, 1983... 1989.

THE STATE, DYNAMICS, LEVEL AND STRUCTURE OF CRIME IN ESTONIA IN 1944-1989

Ando Leps

Summary

The article analyses crime since the autumn of 1944 on the basis of criminal offences registered by bodies of the militia and procurator's office. The figures reveal increased criminal activity, which is a universal phenomenon. However, the fact that throughout the period we have had to do with an authoritarian communist party regime places the figures for the state and dynamics of crime in serious doubt. Accordingly, an attempt has been made to bring out a more or less realistic picture of the actual dynamics of crime since the year 1961 by relying on crimes whose latency is close to zero (murder and attempted murder, serious bodily injury, rape and attempted rape, as well as robbery). In a totalitarian state crime has always been dependent on politics as carried out by its leaders, which is why we cannot speak about crime in those countries as a self-regulating phenomenon.

By relying on the structure of crime in the Nordic countries, particularly Finland whose cultural type is closest to that of Estonia, it has been attempted to re-establish the actual volume of crime as closely as possible. It is a wide-spread opinion among criminologists

that there is a certain proportional coordination between different types of crime. Accomplished murder, for example, is considered to have the lowest latency among all other types of crime in world criminological literature, and therefore, its percentage in the structure of crime is extremely important in determining the actual volume of crime. Probably in states with stronger democratic traditions the percentage of murder is smaller in the overall structure of crime.

If we proceed from the structure of crime in Finland, the volume of crime in Estonia should be ten times higher, according to a modest estimate, than the number of crimes actually registered. For example, in 1989 there should be 191,410 crimes registered instead of the actual 19,141.

Tabel 1

Eesti kuritegevuse seisund, tase ja dünaamika (%)
 miilitsa- ja prokuratuuriorganite statistika alusel aastail 1944-1989

Aastad (perioodid)	Registree- ritud kuri- tegude arv	Registree- ritud kuri- tegude kasvu- või kahanemis- tempo	Registree- ritud kuri- tegude kasvu- või kahanemis- tempo eel- neva perioodiga võrreldes	Rahvastiku kasvu- tempo	Rahvastiku kasvu- tempo eelneva perioodiga võrreldes	Registree- ritud kuri- tegude arv 100 000 elaniku kohta	Registree- ritud kuri- tegude kasvu- või kahanemis- tempo 100 000 ela- niku kohta	Registree- ritud kuri- tegude kasvu- või kahanemis- tempo 100 000 ela- niku kohta eelneva perioodiga võrreldes
1944	436	-	-	-	-	41	-	-
1945	3618	-	-	-	-	335	-	-
1946-1950	6887	100	-	100	-	630	100	-
1951-1955	4705	68	-32	104	+4	414	66	-35
1956-1960	5282	77	+12	108	+4	446	71	+8
1961-1965	5601	81	+6	115	+6	447	71	+1
1966-1970	5871	85	+5	121	+6	444	71	-1
1971-1975	6286	91	+7	128	+6	448	71	+1
1976-1980	8049	117	+28	133	+4	553	88	+23
1981-1985	12827	186	+59	138	+4	851	135	+54
1986-1989	13818	201	+8	138	+4	873	139	+3

Tabel 2

Mõnede tähtsamate kuriteoliikide esinemissagedus
ja dünaamika Eestis aastatel 1945–1989

Aastad (perioodid)	Tahtlik tapmine koos katsega	Dünaa- mika %	Vägis- tamine koos katsega	Dünaa- mika %	Huli- gaansus	Dünaa- mika %	Röövi- mine ja avalik vargus	Dünaa- mika %	Vargus	Dünaa- mika %	Kelmus	Dünaa- mika %
1945	94	–	7	–	66	–	82	–	823	–	36	–
1946–1950	111	100	15	100	231	100	261	100	1665	100	107	100
1951–1955	58	52	25	167	490	230	169	65	1810	109	55	51
1956–1960	42	38	59	393	853	401	139	53	2466	148	225	210
1961–1965	44	40	69	460	914	429	151	58	2231	134	119	111
1966–1970	53	48	66	440	1164	547	212	81	1692	102	80	75
1971–1975	49	44	58	387	678	318	264	101	1751	105	75	70
1976–1980	82	74	72	480	612	287	449	172	2563	154	83	78
1981–1985	92	83	71	473	814	382	642	246	5306	319	168	157
1986–1989	78	70	61	407	581	273	578	221	7610	457	200	187

Mõnede tähtsamate kuriteoliikide tase 100 000 elaniku kohta
Eestis aastatel 1945–1989

Aastad (perioodid)	Tahtlik tapmine koos katsega	Tahtlik üliraske keha- vigastus	Vägista- mine koos katsega	Hüli- gaan- sus	Röövi- mine ja avalik vargus	Var- gus	Kel- mus	Auto või muu mehha- niseeritud transpordi- vahendi äranda- mine	Rüügi või ühiskonna vara riisu- mine omasta- mise, raiska- mise või ameti- seisundi kuritarvita- misega	Süüta- mine (tule- kahju)	Kanna- tanu surмага lõppenud liiklus- õnnetus
1945	8,7	*	0,7	6,1	7,6	76,2	3,3	*	*	0,1	*
1946–1950	10,2	*	1,4	19,5	23,9	152,3	9,8	*	*	0,7	*
1951–1955	5,1	*	2,2	43,1	14,9	159,3	4,8	*	*	0,8	*
1956–1960	3,5	3,5	5,0	72,0	11,7	208,0	19,0	*	16,1	1,0	3,0
1961–1965	3,5	3,8	5,5	73,0	12,1	178,2	9,5	24,2	25,7	1,0	5,8
1966–1970	4,0	4,0	5,0	88,0	16,0	127,9	6,1	21,8	19,6	1,4	6,1
1971–1975	3,5	4,6	4,1	48,3	18,8	124,8	5,3	26,6	17,5	1,1	4,9
1976–1980	5,6	7,6	5,0	42,0	30,8	176,1	5,7	40,9	14,9	1,1	6,5
1981–1985	6,1	8,1	4,7	54,0	42,6	352,1	11,2	48,7	19,8	1,3	6,0
1986–1989	5,0	7,0	3,9	37,1	37,0	486,6	12,8	49,3	15,0	1,7	5,4

* Andmed puuduvad

Tabel 4

Mõnede tähtsamate kuriteoliikide struktuur
Eestis aastatel 1945–1989

Aastad (perioodid)	Kuri- tegevus	Tahtlik tapmine koos katsega	Vägista- mine koos katsega	Huli- gaansus	Röövimine ja avalik vargus	Vargus	Kelmus	Mitu protsenti kirjeldavad vaadel- dud kuriteod registreeritud kuritegudest
1945	100,0	2,6	0,2	1,8	2,3	22,8	1,0	30,7
1946–1950	100,0	1,6	0,2	3,1	3,8	24,2	1,6	34,5
1951–1955	100,0	1,2	0,5	10,4	3,6	38,5	1,2	55,4
1956–1960	100,0	0,8	1,1	16,2	2,6	46,7	4,3	71,7
1961–1965	100,0	0,8	1,2	16,3	2,7	39,8	2,1	62,9
1966–1970	100,0	0,9	1,1	19,6	3,6	28,8	1,4	55,6
1971–1975	100,0	0,8	0,9	10,8	4,2	27,9	1,2	45,8
1976–1980	100,0	1,0	0,9	7,6	5,6	31,8	1,0	47,9
1981–1985	100,0	0,7	0,6	6,4	5,0	41,4	1,3	55,4
1986–1989	100,0	0,6	0,4	4,2	4,2	55,1	1,4	65,9

Tabel 5

Eesti kuritegevuse seisund ja
dünaamika aastatel 1961-1989

Aasta	Kuritegude arv	Dünaamika %
1961	6083	100,0
1962	5985	98,4
1963	5649	92,9
1964	5164	84,9
1965	5122	84,2
1966	5686	93,5
1967	5465	89,8
1968	6147	101,1
1969	5959	98,0
1970	6092	100,3
1971	5909	97,1
1972	5787	95,1
1973	5934	97,6
1974	6043	99,3
1975	7759	127,6
1976	7006	115,2
1977	6796	111,7
1978	6771	111,3
1979	8546	140,5
1980	11125	182,9
1981	9314	153,1
1982	9311	153,1
1983	15244	250,6
1984	15437	253,8
1985	14828	243,8
1986	12500	205,5
1987	11465	188,5
1988	12167	200,0
1989	19141	314,7

Tabel 6

Tahtlike tapmiste koos katsega, tahtlike üliraskete kehavigastuste, vägistamiste koos katsega ja röövimiste seisund ja dünaamika Eestis aastatel 1961–1989

Aasta	Tahtlik tapmine koos katsega	Tahtlik üliraske keha-vigastus	Vägistamine koos katsega	Röövimine	Vaadeldud kuriteo-lükkide summa	Dünaamika %
1961	42	50	73	51	216	100,0
1962	49	30	79	46	204	94,4
1963	48	59	71	39	217	100,5
1964	44	42	62	40	188	87,0
1965	39	54	59	41	193	89,4
1966	52	47	65	58	222	103,8
1967	55	42	80	38	215	99,5
1968	52	44	61	49	206	95,4
1969	50	63	57	41	211	97,7
1970	58	67	68	43	235	108,8
1971	38	56	58	37	189	87,5
1972	34	51	48	56	189	87,5
1973	57	69	63	60	249	115,3
1974	54	68	55	74	251	116,2
1975	64	81	68	83	296	137,0
1976	60	91	75	87	313	144,9
1977	66	101	67	96	330	152,8
1978	101	116	78	107	402	186,2
1979	82	114	75	121	392	181,5
1980	101	127	65	143	436	201,9
1981	96	119	70	121	406	188,0
1982	101	123	75	150	449	207,9
1983	97	143	88	220	548	253,7
1984	89	138	64	176	467	216,2
1985	79	119	58	110	366	169,4
1986	75	100	72	82	329	152,3
1987	70	95	64	80	309	143,1
1988	78	95	54	122	349	161,6
1989	89	147	52	211	499	231,0

Tabel 7

Kuritegevuse seisund ja dünaamika Põhjamaades
aastatel 1960–1988 (politse andmetel)

Aasta	Taani		Norra		Rootsi		Soome	
	Kuritegevude arv	Dünaamika %	Kuritegevude arv	Dünaamika %	Kuritegevude arv	Dünaamika %	Kuritegevude arv	Dünaamika %
1960	126367	100,0	38584	100,0	276314	100,0	65201	100,0
1965	155238	122,8	47532	123,2	393660	142,5	81427	124,9
1970	260072	205,8	64868	168,1	563138	203,8	122849	188,4
1971	298590	236,3	73482	190,4	614150	222,3	138465	212,4
1972	301142	238,3	79727	206,6	598681	216,7	155122	237,9
1973	311324	246,4	86725	224,8	547542	204,8	168966	259,1
1974	325725	257,8	91208	236,4	570610	206,5	177615	272,4
1975	290450	229,8	96754	250,8	643405	232,9	191704	294,0
1976	276731	219,0	90262	233,9	683279	247,3	177669	272,5
1977	307416	243,3	90101	233,5	716367	259,3	185209	284,1
1978	340659	269,6	103031	267,0	683646	247,4	183425	281,3
1979	355054	281,0	107683	279,1	698171	252,7	192979	296,0
1980	408177	323,0	119042	308,5	760911	275,4	198105	303,8
1981	407517	322,5	127842	331,3	760614	275,3	216851	332,6
1982	414800	328,3	144920	375,6	805569	291,5	235156	360,7
1983	416636	329,7	155524	403,1	799457	289,3	229861	352,5
1984	451069	357,0	147145	381,4	845706	306,1	240072	368,2
1985	478919	379,0	159994	414,7	894396	323,7	267125	409,7
1986	514599	407,2	161670	419,0	960080	347,5	281877	432,3
1987	525960	416,2	196184	508,5	950367	343,9	287143	440,4
1988	538592	426,2	217258	563,1	955043	345,6	304132	466,5

Tabel 8

Kuritegude tase 100 000 15 (Norras 14) kuni 67
aasta vanuste elanike kohta Põhjamaades
aastatel 1960–1988 (politsei andmetel)

Aasta	Taani	Norra	Rootsi	Soome
1960	4106	1599	5365	2254
1965	4816	1888	7317	2612
1970	7812	2489	10177	3882
1971	8936	2810	11084	4320
1972	8964	3036	10821	4787
1973	9218	3282	9909	5166
1974	9616	3408	10319	5390
1975	3566	3596	11627	5789
1976	8133	3334	12330	5350
1977	8997	3309	12899	5559
1978	9913	3759	12280	5486
1979	10269	3905	12488	5751
1980	11745	4290	13564	5880
1981	11657	4574	13523	6396
1982	11812	5185	14288	6893
1983	11821	5524	14155	6694
1984	12798	5157	14951	6960
1985	13542	5689	15780	7719
1986	14484	5670	16879	8126
1987	14721	6733	16673	8276
1988	15001	7427	16685	8744

Tabel 9

Lõpuleviidud tahtlike tapmistega osatähtsus kuritegevuse struktuuris
Põhjamaades ja Eestis aastatel 1970–1988 (Eestis 1989)

Aasta	Taani		Norra		Rootsi		Soome		Eesti	
	Tapmistega arv	Osatähtsus %	Tapmistega arv	Osatähtsus %	Tapmistega arv	Osatähtsus %	Tapmistega arv	Osatähtsus %	Tapmistega arv	Osatähtsus %
1970	26	0,01	6	0,01	64	0,01	56	0,05	58	0,95
1975	26	0,01	21	0,02	122	0,02	145	0,08	54	0,70
1980	76	0,02	31	0,03	135	0,02	111	0,06	82	0,74
1981	69	0,02	27	0,02	146	0,02	107	0,05	83	0,89
1982	55	0,01	47	0,03	125	0,02	107	0,05	84	0,90
1983	54	0,01	38	0,02	121	0,02	114	0,05	81	0,53
1984	47	0,01	41	0,03	116	0,01	107	0,04	76	0,49
1985	64	0,01	37	0,02	126	0,01	117	0,04	67	0,45
1986	51	0,01	37	0,02	147	0,02	143	0,05	61	0,49
1987	47	0,01	39	0,02	134	0,01	117	0,04	58	0,51
1988	50	0,01	44	0,02	146	0,02	118	0,04	64	0,53
1989	*	*	*	*	*	*	*	*	69	0,36

* Andmed puuduvad